

Psihologija komandantove odluke

Rjabčuk, V. D. i Kovalev, V. I.: PSIHOLOGIJA KOMANDANTOVE ODLUKE (Psihologija rešenja komandira). — Moskva, Voenizdat, 1976; 206 + (2) s.; 8°.

Između dva svetska rata vojna psihologija se pitanjima odlučivanja uglavnom bavila uzgred, a danas su ta pitanja u centru njenog interesovanja. Dovoljan je i najsažetiji presek uslova pod kojima je komandant (komandir) jedinice donosio odluke u prošlosti, da bi se uočili razlozi za tu suštinsku promenu.

U doba Spartaka, pod okom komandanta bilo je čitavo bojište a promene situacija bile su tako spore da ih je on mogao lako pratiti i na njih reagovati. Napoleon, na primer, rukovodi borbom brojnih jedinica pešadije i konjice, kao i tek stasale artiljerije, na bojištu koje se prostire na više kilometara po frontu i dubini, itd.

Za vreme drugog svetskog rata borbe se jednovremeno vode na više kontinenata, danju i noću; u njima ne učestvuje samo kopnena vojska (najvećim delom već motorizovana), nego i jedinice RV i RM; na ishod borbe se utiče manevrom masovnih rezervi i vatre; jedinicama rukovode komandanti pomognuti brojnim štabovima koji jedva uspevaju da prate složene situacije i da na njih efikasno utiču.

Pojava nuklearnog i raketnog oružja i savremena naučno-teh-

nološka revolucija bitno menjaju uslove rukovođenja borbom: planeta postaje poprište borbe, a tempo operacija prevazilazi brzinu doskorašnjeg procesa komandovanja, višestruka rušeća moć nuklearnog oružja komandantu nameće odluke pri kojima se više vodi računa o pravilnoj upotrebi tog oružja nego o masiranju snaga; rukovođenje se proširuje na nova područja — ABH-zaštitu, protivraketnu odbranu, elektronski rat i dr. Za donošenje odluka, osim znanja, iskustva i intuicije, potrebni su stalni i obimni taktičko-operativni proračuni, a za njih su potrebne blagovremene, iscrpne i svestrane informacije. Celishodnu i što bližu optimalnoj, odluku nije dovoljno samo doneti već i sprovesti u delo, i to pre protivnika.

Proučavanje svih tih složenih pitanja rukovođenja, pre svega odlučivanja, radi njihove primene u praksi, ne može se danas svesti ni na prikupljanje borbenih iskustava ni na zdravorazumsku analizu pouka iz ratne prošlosti. Potrebno je osloniti se i na naučna dostignuća u toj oblasti. Odatle korišćenja rezultata vojne psihologije, uzimanje u obzir zakonitosti procesa saznanja pri donošenju odluka. Jer, samo je

tako moguće povećati moć shvaćanja i pamćenja borbene situacije, pojačati pažnju, razviti maštovitost i usavršiti metod operativno-taktičkog razmišljanja. Sem toga, u procesu saznanja kojim komandant dolazi do odluke, vođenje računa o dijalektici savremenog združenog boja dobija veliki značaj. Vrlo je aktuelno u tom procesu i stvaranje modela o predstojećem boju, tj. celovito rešavanje zadataka i predviđanje toka borbe, primena operacionog istraživanja i korišćenje elektronskih računskih mašina.

Tim pitanjima se, s teorijskog a pretežno sa praktičnog aspekta, bavi knjiga »Psihologija komandantove odluke«. Više teorijskog karaktera su oni delovi u kojima je reč o emocionalno-voljnoj stabilnosti komandanta kao uslovu efikasnog misaonog procesa u odlučivanju, o pozitivnom značaju viših socijalnih osećanja (ljubav prema domovini itd.) i o negativnom delovanju situacionih osećanja (strah, neodlučnost itd.). Knjiga se bavi iscrpnim razmatranjima važnih pitanja psihologije odlučivanja — percepcijom borbene situacije i sa njom u tesnoj vezi osećanjem, pažnjom, pamćenjem, uobraziljom, načinom mišljenja i govora. Pored objašnjenja tih psiholoških pojava, date su njihove specifičnosti u procesu donošenja odluka o borbenim dejstvima i metodi njihovog usavršavanja u mirnodopskoj obuci.

U želji da daju više praktičkih saveta nego teorijskih osnova psihologije odlučivanja, pisci su veliku pažnju posvetili povećanju efikasnosti misaone delatnosti komandanta, s tim što su prethodno dali okvire i uslove pod kojima se donosi odluka. Ističu

da na psihologiju komandanta pri donošenju odluke, na svrsishodnost i efikasnost saznanja, utiču idejno-politički, socijalno-psihološki, vojno-teorijski, materijalno-tehnički i organizacijsko-metodološki faktori rukovođenja. Idejno-politički faktor je u organskoj vezi s politikom KP i vlade SSSR, jer iz nje proizilaze i osnovni zadaci oružanih snaga. Osnovu socijalno-psihološkog faktora čine specifični odnosi potčinjenosti, saradnje i uzajamne pomoći, koji se stvaraju u kolektivima (organima rukovođenja). Njihovo proučavanje je korišćenjem zakona opšte i socijalne psihologije omogućava da se izaberu metodi efikasnog delovanja na čoveka, da se na naučnoj osnovi izvrši izbor i obuka kadrova i moralno-psihološka priprema ljudstva. Vojnoteorijski faktor rukovođenja jedinicama izražava se u zakonitostima oružane borbe, zakonima vojne nauke i načelima vojne veštine, koji su osnova vojnih pravila i propisa. Materijalno-tehnički faktor (komandno-štabne mašine, uređaji veze, elektronska računska tehnika i dr.) povećava psihofiziološke sposobnosti čoveka i omogućava mu da za kratko vreme izađe na kraj s velikim obimom poslova. Organizacijsko-metodološki faktor (organizacija rukovođenja), redosled poslova na KM, adekvatan sistem veze, naučno zasnovani metodi rukovođenja, utvrđeni načini primene podataka neophodnih komandantu za donošenje odluke — sve to uslovljava specifičan rad starešine u sastavu rukovodećih organa. I dok idejno-politički, socijalno-psihološki, vojnoteorijski i materijalno-tehnički faktor koji se opredeljuje često

na najvišem državnom i vojnom nivou — predstavljaju okvire u kojima komandant i štab praktično deluju, istovremeno je organizacijsko-metodološki faktor najgipkije sredstvo u njihovim rukama za usavršavanje rukovođenja.

Da bi utvrdili puteve koji vode do veće efikasnosti odlučivanja, razmotrili su sadržaje osnovnih procesa rukovođenja — prikupljanje, obradu i predaju informacija radi procene situacije, izdavanje zapovesti, podnošenje izveštaja i davanje obaveštenja, donošenje odluka za borbu, planiranje borbenih dejstava puka i većih jedinica, odnosno organizaciju borbenih dejstava voda i jedinica do puka (organizacija saradnje, borbenog obezbeđenja, političkog rada i komandovanja).

Ta razmatranja su im omogućila da pređu na analizu odluke u zamišljenom modelu boja do koga se dolazi primenom načela teorije saznanja dijalektičkog materijalizma (objektivnosti, svestrane analize svih elemenata i situacija raznovrsnim kvalitativnim metodama, predviđanja razvoja situacije, dijalektičke povezanosti i uslovljenosti procesa i pojava oružane borbe).

Zamišljen model budućeg boja rezultat je, po mišljenju pisaca, ne samo određenih intelektualnih navika i sposobnosti, nego i moći predviđanja. Pod predviđanjem prilikom odlučivanja shvataju se sposobnosti komandanta da predstave sebi budućnost, da dokuče zamisao neprijatelja i suprotstave mu svoj plan borbe, odnosno prisile ga na dejstva pod nepovoljnim uslovima.

Mada se u knjizi ističe da se u naše vreme odluke komandanta sve češće zasnivaju na naučnom

predviđanju i da se stvaraju pomoću računске i druge savremene tehnike, težište izlaganja ipak je stavljeno na formiranje starešinskih osobina koje mogu obezbediti moć predviđanja. Pri tom se naglašava sposobnost svestrane analize svih elemenata situacije, razmatranih u tesnoj povezanosti, potpuno poznavanje organizacije i mogućnosti vlastitih i neprijateljskih jedinica i solidno vladanje teorijom savremene borbe. Jer, samo osloncem na njih komandantova misao može da stvori model budućih borbenih dejstava — najvažniji instrumenat predviđanja. Ali, dodaju pisci, rezultati modeliranja nisu toliko određeni komandantovim intelektualnim i moralnim sposobnostima koliko vežbanjem, iskustvom uopštavanja podataka objektivne situacije i navikama da ekstrapolira te podatke u budućnost. Zbog toga pisci navode više metoda i primera kojima se može pomoću raznovrsnih vežbi steći moć predviđanja »koja je rezultat dijalektičkog jedinstva talenta i umeća komandanta, rezultat njegove stvaralačke spoznajne delatnosti«. Pri tom su se dosta zadržali na heurističkim metodama. Heuristika se definiše kao veština pronalaženja istine, sistem logičkih metoda i metodskih pravila teorijskog istraživanja, metod obučavanja koji pomaže razvijanju pronicljivosti i aktivnosti, ali i kao nauka koja proučava kako se utvrđuju nove, ranije nepoznate istine, kako se rešavaju zadaci koji traže ne samo određena i čvrsto usvojena znanja i veštine, nego i oštromnost, domišljatost i bistrinu duha. Važno je napomenuti: heuristički metodi primenjuju se većinom kada je algoritam nepoz-

nat, ali i u slučaju kada on postoji pošto mogu dovesti do bržeg rešenja. Zbog toga je razumljiva zainteresovanost vojnika za te metode, pogotovo što je u uslovima naučno-tehničke revolucije u vojnom domenu vreme za odlučivanje kratko, a neizvesnost situacije i odgovornost komandanta za donete odluke veća. Uz to, mada su matematički metodi upotrebljeni s elektronskim računskim mašinama bitno povećali efikasnost upravljanja, ponekad je teško, a katkada i nemoguće zbog složenosti situacije i nedostataka podataka stvoriti više ili manje tačan model borbe, heuristički metodi rešavanja takvih zadataka pokazali su se efikasniji. Heuristika danas pomaže da se svestrano istraže odnosi između funkcija komandanta (štaba) i tehničkih, odnosno automatizovanih sistema upravljanja jedinicama.

Prilikom razrade modela predstojeće borbe pisci polaze od stanovišta da savremena borba predstavlja složenu analizu koja zahteva: sistemski prilaz borbenoj situaciji, operativnost u prikupljanju, obradi i predaji operativno-taktičkih informacija i zasnovanost prihvaćenih odluka. Posle detaljnijeg definisanja i opisa osobina složenog sistema, suštine sistemskog prilaza i teškoća primene instrumenata operacionog istraživanja, procene po kriterijumu cena — efikasnost, autori su istakli da takav prilaz zahteva korišćenje složenih, kako opštih tako i specijalnih sistemskih naučnih metoda i oslanjanje na dostignuća mnogih nauka, te masovnu upotrebu tehničkih sredstava, kao i iskustvo, znanje, sposobnost i intuiciju vojnih stručnjaka.

Pošto sistemski prilaz pretpostavlja upotrebu velikog broja informacija i besprekorno funkcionisanje svakog od mnogobrojnih elemenata tog složenog sistema, prirodno je očekivati da će automatizacija upravljanja jedinicama povećati operativnost rukovođenja, efikasnost upotrebe oružja i vojne tehnike, a u celini i borbenu spremnost, dakle da će se komandanti i oficiri štaba znatno rasteretiti tehničkih poslova. Iz toga proizilazi da elektronske računске mašine mogu pružiti značajnu pomoć misaonoj delatnosti komandanta, ali one ipak ostaju samo njihovi pomoćnici. Kako jedan pomoćnik nikad nije dovoljan i pouzdan, nužno se osloniti na druga, po mogućnosti prostija, efikasna sredstva i na jednostavne metode kojima se povećava operativnost u radu i zasnovanost donetih odluka. Zbog toga pisci dosta prostora daju opisu raznih nomograma i načinima njihove izrade i primene.

Iako su složeniji i manje dostupni starešinama taktičkih jedinica, ali vrlo važni za povećanje zasnovanosti donetih odluka — u knjizi je odvojeno mesto za matematički aparat i metode teorije operacionog istraživanja kao i zadatke koji se rešavaju linearnim programiranjem uz korišćenje elektronskih računskih mašina.

Pre nego što pređu na opis i korišćenje fizičkog, matematičkog, kibernetičkog i »igranog« modeliranja borbenih dejstava jedinica KoV kao uslova za korišćenje elektronskih računskih mašina — pisci razmatraju tri etape korišćenja matematike u misaonoj delatnosti komandanta — izgleda za primenu logičko-

-matematičkih metoda istraživanja borbenih dejstava i teškoće s kojim se matematika susreće kada treba da obuhvati složenost borbene situacije i kada treba da nađe sklad između logike komandanta, njegovog iskustva, intuicije i talenta i matematičkih metoda i tehničkih sredstava.

Prema autorima, svrha modeliranja je da pruži komandantu kvantitativne elemente za donošenje najbolje odluke i pomoć u oceni njene efikasnosti na tok borbenih dejstava. Ali, komandant ipak sâm mora da izabere put do pobeđe, da nađe najefikasniji način dejstva svojih jedinica, i da preduzme sve mere radi neutralisanja neprijateljskih dejstava. Zbog toga, i pri najvećem stepenu automatizacije upravljanja, komandant ostaje centralna ličnost a njegov štab glavni organ komandovanja — on donosi odluke i planira borbeno dejstvo, a tehnička sredstva mu samo olakšavaju rad. To

zahteva da starešine budu naoružane znanjem i iskustvom, da steknu navike za razumno kombinovanje heurističkog, logičkog i matematičkog aparata sa sredstvima mehanizacije i automatizacije u procesu upravljanja jedinicama.

Pošto u Sovjetskom Savezu, kako kažu pisci, nema valjane literature (izvorne i prevedene) koja bi pomogla da se savremeni naučni metodi složenih sistema primene u rešavanju operativno-taktičkih problema u vojsci, knjiga »Psihologija komandantove odluke« je, svakako, dobrodošla. Namenjena je, pre svega, pitomcima vojnih akademija i oficirima u sastavu pukova i nižih taktičkih jedinica, te dobrim delom ima karakter priručnika. Naravno, namera je pisaca i da pobude širi interes za pitanja psihologije pri donošenju odluka i tako pomognu pripremi opštevojnih starešina za vođenje savremene borbe.

S. J.

Military Review

Stručni časopis Kopnene vojske SAD, pored stalnih rubrika, donosi i članke:

a) U broju 8 (avgust) 1977:

Ponovna procena vojnog profesionalizma — potpukovnik Sam C. SARKESIAN, SAD

Profil teroriste — Charles A. RUSSEL i kapetan Bowman H. MILLER, RV SAD

Jedinstvo u vojsci — za i protiv:

— jedinstvo i demokratija — David CORTRIGHT, SAD

— vojno ujedinjavanje: NE — Strom THURMOND, SAD

Prikaz članka objavljenog u jugoslovenskom časopisu FRONT 26. 12. 1976. »Oklopna vozila i metod borbe protiv njih« Borislava VUČETICA

Uveravamo vas u našu najveću preduzetljivost — SUSTAINER, oficir KoV Velike Britanije

Sovjetska vojna pomoć nacionalističkoj Kini — 1923. do 1941. godine — I deo — major Joseph E. THACH, Junior, Rezerva RV SAD

Neka eksperimentalna mišljenja posle Indokine — potpukovnik David R. HOLMES, KoV SAD, oficir u Vojno-obaveštajnoj službi DIA

Američka intervencija u Meksiku 1914. godine: Okupacija Vera Kruza — potpukovnik Merlin H. FORSTER, Rezerva KoV SAD

Međuzavisnost Centralne grupe armija NATO i KoV SAD u Evropi (CENTAG — USAREUR) — general George S. BLANCHARD, KoV SAD, Komandant snaga KoV SAD u Evropi

Poslednji Titan — intervju sa kongresmenom F. Edward HERBERT-om, članom Komiteta za OS

Nadmenost NATO pod znakom pitanja — kapetan b.b. u penziji John H. MORSE, RM SAD

Razmišljanja o invaziji Čehoslovačke 1968. godine — general James R. POLK, KoV SAD, bivši Komandant snaga KoV SAD u Evropi

Trendovi (stremljenja) u sovjetskom konceptu združenih rodova — John ERICKSON, V. Britanija

Krstareći projektili (rakete): ključ za prevlast (vrhovnu vlast) na moru — kapetan b.b. u penziji William J. RUHRE, RM SAD

Intervencija u Jugoslaviji: procena sovjetskog vojnog izbora — Graham H. TURBIVILLE, Junior

Sovjetska vojna potrošnja — planirani rast od 1976. do 1980. godine — William T. LEE, SAD

Strategijske i bezbednosne implikacije novog režima na moru — Robert MCGEEHAN, SAD

Unutrašnja azijska granica: kolevka sukoba — Clifton C. CARPENTER

Strateške političke implikacije lasera velike snage — William J. BEANE, SAD

b) U broju 3 (leto) 1977:

U uvodniku: *»Krstareći projektili i SALT«* i *»Konferencija SHAPEX 77«* Sjedinjene Američke Države i strategija za zapad — Robert L. PFALTZ-GRAFT, Junior

Tiha kriza NATO — Walter F. HAHN *Budućnost vazduhoplovne sile na Pacifiku* — general u penziji Louis L. WILSON, RV SAD

Vojni debalans i njegove implikacije: evropski pogled — vazduhoplovni vice-maršal Steward W. D. MENAUL, V. Britanija

Dvosmerni put u nabavkama NATO — potpukovnik Michael D. EILAND, KoV SAD

STRATEGIC REVIEW

Časopis Instituta za strategijska istraživanja SAD objavljuje:

a) U broju 1 (zima) 1977:

Uvodnik u vidu pisama — pismo novom predsedniku SAD i pismo novom vrhovnom komandantu

Lutanja deterenta: ka strategiji mnogo sposobnijoj za život — Thomas H. ETZOLD, profesor strategije na Ratnoj školi RM SAD

Nauka i tehnologija u sovjetskom vojnom planiranju — Michael J. DEANE i Mark E. MILLER, SAD

SURVIVAL

Međunarodni časopis za strategijska istraživanja u Londonu, donosi članke:

a) u broju 6 (novembar—decembar) 1977:

Sovjetska vojska i kontrola naoružanja — Douglas F. GARTHOFF, službenik CIA

Evrokomunizam i detant — Pierre HASSUER

Novi koncepti za strategijski paritet — Michael D. SOLOMON, SAD

Neutronska bomba: nuklearni rat bez razaranja? — Theo SOMMER

U odeljku »Dokumentacija« objavljeni su članci Rodezijska kriza i Sovjetska ekonomija, izvodi, izveštaj CIA Kongresu SAD.

Časopis SAD o aktuelnim temama iz međunarodnih odnosa donosi članke:

a) u broju 3 (april) 1976:

Lekcije iz Angole — John A. MARCUM

Izrael: granice i bezbednost — pukovnik Merrile A. McPEAK

Između Kaira i Damaska (arapski svet i novi rat) — Fouad AJAMI

Osiguranje strategijske stabilnosti: alternativno gledište — Jan. M. LODAL
Da li je špijunaža potrebna za našu bezbednost — Herbert SCOVILLE, Junior

Francusko-nemački sporazum — James O. GOLDSBOROUGH

O italijanskoj krizi — Peter NICHOLS
Ko će posedovati okeane? — John TEMPLE SWING

Dijalog Sever — Jug: od konflikta do kompromisa — Jahangir AMUZEGAR
Odomaćivanje globalnog upravljanja — Robert L. PAARLBERG

Jamajka ili nereforma međunarodnog monetarnog sistema — Tom DeVRIES.

b) u broju 1 (oktobar) 1976:

Trostranost / trilateralizam: »Zajednica« (ortaštvo) za što? — Richard H. ULLMAN

Kineska politika za sledeću vladu — Jerome Alan COHEN

Izrael: primer za granice koje se mogu braniti od napada — Yigal ALLON
Anticionistička rezolucija — Bernard LEWIS

Energetska strategija: put kojim se nije pošlo — Amory B. LOVINS

Kanada: novi nacionalizam — Abraham ROTSTEIN

Trka za kontrolu nuklearnog naoružanja — Paul DOTY, Albert CARNE-SALE i Michael NACHT

Krstareći projektil: kraj kontrole naoružanja — Alexander R. VERSHBOW

Južna Afrika: južnoafričko gledište — John BARRATT

Unutar lagera: bela sila u Južnoj Africi — John De St. JORRE

SAD i balans u Evropi — Gordon A. CRAIG

SAD i Latinska Amerika: kraj hegemonističke nadutosti — Abraham F. LOWENTHAL.

c) u broju 2 (januar) 1977:

Bura nad multinacionalizmom: problemi i izgledi — Raymond VERNON
Poremećena svetska ekonomika — Lawrence A. VEIT

»Nova politika« francuskih komunista — Jean KANAPA

Kina i svet: samooslanjanje ili međusobna zavisnost — Ross TERRILL

O učenju da se živi sa autoritativnim (diktatorskim) režimima — Marshall D. SHULMAN

Pomorski balans: ne samo igra brojeva — admiral Stansfield TURNER, RM SAD

Ratna mornarica koja treba da odgovara nacionalnim ciljevima — Michael KREPON

SAD i Istočna Azija — John Paton DAVIES.

Časopis za spoljnopolićka istraživanja SAD, donosi ćlanke:

a) u broju 1 (proleće) 1977:

O intenacionalnoj upotrebi vojnih snaga u savremenom svetu — Klaus KNORR

Borba po Mau i budućnost — Robert A. SCALAPINO

Severoistoća Azija: Oblast konfrontacije ili kompromisa — Gaston J. SIGUR

Konsekvence Vijetnama — pukovnik W. SANDERS i William HENDERSON

SSSR i sovjetsko-amerićki odnos — Joseph SCHIEBEL

Sovjetske snage opšte namene — William SCHNEIDER, Junior

Sovjetsko vojno izgrađivanje i njegov uticaj na pregovore o ogranićavanju strateijskog naoružanja — Donald G. BRENNAN

Koncept od nacionalnog interesa — Fred A. SONDERMANN

Program za Ameriku: Sloboda i spoljna politika — William R. KINTNER.

b) u broju 4 (zima) 1977:

Prema komunistićkom internacionalnom sistemu — W. Scott THOMPSON
»Marš« kroz svetski masovni medij — Leonard R. SUSSMAN

Zakonodavno-izvršni odnos u spoljnoj politici: novo partnerstvo ili novonatanćanje — Frank R. BAX

Upotreba i kontrola izvršnih sporazuma i skorašnjih kongresnih inicijativa — Charles J. STEVENS

Povećanje vojne prodaje kao instrumenta amerićke pomoći inostranstvu — David L. LOUSCHER

Saradnja u nabavci naoružanja: novo gledište za NATO — Frederic M. ANDERSON

Politika SAD prema Latinskoj Americi: Preterani (neumereni) predlog — Mihcael J. FRANCIS

Panamski kanal: sveži početak — Charles MARCHLING, Junior

Ekvivalentnost i SALT II — Christopher M. LEHMAN i Peter C. HUGHES

Poljska između super-sila: tri decenije spoljne politike — Arthur R. RACHWALD

Efikasnost tehnike: odužavani konflićk — Harvey SICHERMAN i Alan Ned SABROSKY.

nato review

Časopis informativne službe NATO-pakta donosi ćlanke:

a) u broju 1 (februar) 1977:

Italijanska politika bezbednosti i Severnoatlanski savez — Vito LATTANZI, ministar odbrane Italije

Zastrašujući rat u Evropi: neke osnovne pretpostavke traže reviziju — Sam NUNN, senator SAD

Da li možemo dozvoliti sebi nerukovoćenu ekonomiju — John TUTHILL

Saradnja unutar saveza unaprećuje pomorska istraživanja — Tom ALLAN

Dvadeset druga godišnja sednica NATO.

b) u broju 2 (april) 1977:

Uzajamne težnje u traganju za detantom — Lord BRIMELOW

Težnja za bezbednošću — ekonomski faktor — Karl Heinz MARJES

Kakva je sovjetska RM? — viceadmiral Julien J. Le BURGEOIS

Nauka, tehnologija i međunarodna saradnja — M. N. ŐZDAS

Ekonomске konsultacije unutar NATO u 1977. godini — Jacques BILLY

Komitet NATO prihvatio studiju o pijačoj vodi.

c) u broju 4 (avgust) 1977:

Evrogrupa — majski sastanak ministara — Orla MCLLER, Ministar odbrane Danske

Izenadni napad na NATO: ponovno usmeravanje debate — Les ASPIN

Upozorenje i reagovanje — Julian CRITCHLEY

Razmena naučnih saznanja — NATO prilaz — Tilo KESTER

Razmena sa istokom: dokle zapadni disproporcionalni fondovi razmene istok — zapad doprinose svojoj ekspanziji — Albert MASNATA.

Časopis Kraljevskog instituta za odbrambenu proučavanja Velike Britanije donosi članke:

a) u broju 3 (septembar) 1977:

Zakonska ograničenja u ratovanju: iskustvo dvadesetog veka — (predavanje Geoffrey BESTA)

Važnost NATO za stvarne potrebe Severnoatlanskog saveza — predavanje Sir Frank ROBERTSA

Saveznička komanda za Evropu — predavanje generala Alexandera M. HAIGA, KoV SAD, Komandant snaga NATO-pakta

Obaveštajne i psihološke ratne operacije u Severnoj Irskoj — David A. CHARTERS

Sovjetsko-sirijski vojni odnos 1955—1977. godina — Peter MANGOLD

Stvaranje Bundesvera — kapetan R. J. EVANS

Sizifov posao: obrazovne reforme na Kraljevskoj vojnoj akademiji u SANDHURST-u, Kanada, u periodu 1966—1976. godina — Brian BOND

Evropski trening: lek za sve ili verovatnoća — pukovnik T. A. GIBSON

O dizel-podmornici — J. SNOUCH-HURGARIJE

Prvi britanski ekspedicioni korpus u Egiptu, 1801. godina — James MARSHALL-CORNWALL

Poreklo elektronskog ratovanja — ing. commander M. T. THURBON

Borba u naseljenim oblastima: sovjetsko gledište — C. N. DONNELLY

Toplotno zračenje i njegova vojna primena — Peter Harrison — Barr & Shoud LTD.

Rt Dobre nade — Denis CHAPLIN
NATO-standardizacija — Novi prilaz — C. J. Davidson.

b) u broju 4 (decembar) 1977:

NATO: sledećih deset godina — predavanje održao J. M. A. H. LUNSA

Britanska odbrambena politika, I deo — Internacionalno gledanje — predavanje Ian SMARTA

Britanska odbrambena politika, II deo — istorisko gledanje — predavanje P. M. KENNEDY-a

Moderne forme sukoba — John E. TASHJEAN

Ponovno oblikovanje Azije: odrazi promene svrstavanja — E. Stuart KIRBY

NATO i ublaženje sloma — Hugh HANNING

Kubanska teorija revolucionarnog rata: pouzdanje (vera), greške i hereza — Kennet O. FOX

Strašni sud — general-major A. E. YOUNGER

Dunlopova traverza sa sopstvenim pogonom za kupole na Scorpio i Scimitar-u — Peter GUDGIN

Komandovanje vazдушnim prostorom: Komandovanje svemirom? — major E. M. FITZGERALD

Mahonov negativni uticaj na protivpodmorničko ratovanje — kapetan b.b. u penziji R. A. BOWLING, RM SAD

Sovjetska pomorska politika i atlantska strategija — Ulrich WEISER

Razmišljanje o neverovatnom (nezamislivom): mogućnosti i implikacije o strategiskom bombardovanju Izraela u sledećem ratu — Uri BIALER.

ZARUBEZHNOE VOENNOE OBOZRENIJE

Stručni časopis Ministarstva odbrane SSSR. Ima stalne rubrike: *Opštevojni problemi, Kopnena vojska, Ratno vazduhoplovstvo, Ratna mornarica, Vojna ekonomika i infrastruktura, Saopštenja, događaji, fakta, Inostrana vojna hronika, Inostrani časopisi objavljuju, i Prilozi u boji.* Članci sovjetskih autora su pisani na osnovu podataka iz inostrane štampe.

a) u broju 1 (januar) 1978:

Američka koncepcija »totalnih snaga« — pukovnik u rezervi V. TRUSENKOV, kandidat vojnih nauka

Vojna integracija zapadnoevropskih zemalja (u okvirima Zapadnoevropskog saveza i Evrogrupe NATO) — kapetan korvete G. JAKOVLJEV

Brojno stanje oružanih snaga inostranih država (na dan 1. jula 1977. godine) — pukovnik V. LESKOV

Odbrana motopešadijske divizije SR Nemačke na reci — pukovnik A. RYŽKOV, kandidat vojnih nauka, docent

Novosti u radioelektronskoj opremi protivavionskih raketnih kompleksa — potpukovnik inž. I. GREK, kandidat tehničkih nauka

Razvoj avijacije KoV SR Nemačke — pukovnik inž. N. MIŠIN, kandidat tehničkih nauka

Automatizovani sistemi za upravljanje trupnom PVO SAD — major inž. V. ALEKSEJEV

Porast moći avijacije NATO — pukovnik A. KAPRANOV

Dejstva udarnih aviona po malim ciljevima — general-major avijacije u rezervi G. KONCEVOJ, kandidat vojnih nauka, docent

Razvoj satelitskog sistema veza NATO — pukovnik inž. E. NIKOLAJEV

Laserski žiroskopi — V. KOŠELJEV, kandidat tehničkih nauka

Vodene rakete »saidvinder« — major inž. B. ALEKSANDROV

Borbeni sastav RV SAD (stanje sredinom 1977. godine) — pukovnik V. ALEKSANDROV, pukovnik inž. L. ČIBISOV

RM i strategijske koncepcije SAD — kontraadmiral u rezervi B. JAŠIN, kandidat vojnopomorskih nauka, docent

Razvoj hidroakustičnih sredstava u inostranstvu — kapetan b.b. u rezervi, inž. A. PROSTAKOV, kandidat vojnopomorskih nauka, docent

Sredstva za radioelektronsku borbu avijacije RM SAD — pukovnik inž. F. DMITRIJEV, kandidat tehničkih nauka

Finansiranje razvoja i proizvodnje protivoklopnih vođenih raketa u SAD — pukovnik A. STARKOV

Proizvodnja oklopne tehnike u Francuskoj — A. SAVELJEV

Inžinjerijski zaštitni objekti — potpukovnik J. PRONCATOV, kandidat tehničkih nauka.

b) u broju 2 (februar) 1978:

»Okeanska strategija« SAD — kapetan b.b. B. GONTARENKO

Afrika u planovima NATO — pukovnik F. PENKIN

Manevri NATO »Otem fordž-77« — pukovnik I. VYBORNOV

Borbena upotreba PA divizion »čaparel-vulkan« — pukovnik V. SUBOTIN, kandidat vojnih nauka

»Rendžeri« — kapetan N. DYMČINSKI

Sredstva za upravljanje vatrom PAA — potpukovnik inž. V. BARABANOV, kandidat tehničkih nauka

PA raketni kompleks malog dometa »bloupajp« — potpukovnik inž. V. VIKTOROV

Ocenjivanje borbene sposobnosti RV SAD — major V. PLJUŠEV

Američki avionski izviđački uređaji — pukovnik inž. u penziji L. SAFRONOV, kandidat tehničkih nauka

Avion YC-14 (američki) — potpukovnik J. KOLESNIKOV

Identifikacione oznake vojnih aviona i helikoptera Austrije — potpukovnik B. SOKOLIN

Borbeni sastav RV zemalja NATO (stanje sredinom 1977) — major V. VASJUKOV

Mogućni karakter borbenih dejstava na Atlantiku (gledišta inostranih vojnih stručnjaka) — kapetan korvete V. HOMENSKI

Ratna mornarica Velike Britanije — kapetan korvete G. KOTOV

Obuka posada za borbu za žilavost brodova — kapetan b.b. inž. M. CI-PORUHA

Sistemi za upravljanje i samonavođenje torpeda RM SAD — kapetan freighter inž. A. BOJKO

Ratni brodovi članica NATO (prema stanju 1. jula 1977) — kapetan b.b. A. KORABLJEV

Finansiranje vojnih priprema NATO u 1977. godini — pukovnik inž. I. BELOV

Zemaljska odbrana aerodroma — pukovnik u rezervi V. BUZUNOV.

Osobenosti i arapska misija Egipta — Pierre RONDOT

Šta je sa Velikom Britanijom? Od privredne krize do političke nestabilnosti — Jacques LERUEZ

U pitanju je švedska socijaldemokracija — Régis BOYER

Posle državnog udara u Tajlandu 6. oktobra 1976. — Pierre FISTIÉ

Pomorske granice — Michel VOELCKEL

Da li je Kliperton izvor bogatstva ili nekorisno nasleđe? — P.-M. NIAUS-SAT

Politika i diplomatija: Nove činjenice o Evropi i Nemačkoj — Jacques VERNANT

Privredne aktuelnosti: Privremena nevolja od poreza na bogaćenje? — J.-G. MÉRIGOT

Nauka i tehnika: Upotreba magnetske energije za kopneni transport — Jacques BIAIS.

c) u svesci za mart 1977:

Šta će se desiti kada Džibuti stekne nezavisnost? (intervju) — Olivier STIRN

Južna Afrika zna da može računati samo na samu sebe (intervju) — L.-A. PIENAAR

Energetske potrebe i razvitak nuklearne energije u svetu od danas do 2.025 godine — André GIRAUD

Pregovori SALT II ili teškoća računanja — Lothar RUEHL

Šta može očekivati Sovjetski Savez u 1977. godini? — Marc DELOINCE

Politika Sovjetskog Saveza u Trećem svetu — Jan-Marie DUBOUAYS

Privreda i društvo u Sovjetskom Savezu — Xavier RÉMOND

Politika i diplomatija: Predsednik Karter: moralisanje i stvarnost — Jacques VERNANT

Privredne aktivnosti: Preduzeće i politika — J.-G. MÉRIGOT i J.-P. RENAUULT

Nauka i tehnika: Da li je budućnost elektronike u numeričkoj ili analognoj elektronici? — Claude BERGER.

d) u svesci za april 1977:

Centralna administracija Ministarstva odbrane — Jean-Claude ROQUEPLO

Razmatranja o nekim vojnim aspektima popuštanja: Helsinške »mere poverenja« — Victor-Yves CHEBALI

défense nationale problèmes politiques économiques scientifiques militaires

Francuski časopis za političke, privredne, naučne i vojne probleme, objavljuje članke:

a) u svesci za januar 1977:

Finansijski problemi odbrane — Philippe LACARRIÈRE

Francuske snage za odvratanje i Atlantski savez — Raymond ARON

Sovjetski Savez, evrokomunizam i Zapadna Evropa — Pierre HASSNER

»Nuklearni munjeviti rat« i odvratanje — Marc GENESTE

Španija 1976: Izgledi oktroisane demokracije — Guy HERMET

Novi predsednik Sjedinjenih Američkih Država — Marie-France TOINET

Uspon Kua Fua Fenga — Marianne BASTID-BRUGUIERE

U knjigama: Suec, 20 godina kasnije — André NOLDE

Politika i diplomatija: Pitanja i perspektive za novi svetski privredni poredak — Jacques AUBOYNEAU

Privredne aktuelnosti: Od unutrašnje bruto proizvodnje do unutrašnjeg bruto proizvoda, novi sistem društvenog knjigovodstva — J.-G. MÉRIGOT

Novac — Jacques AUBOYNEAU.

b) u svesci za februar 1977:

Stanovništvo, odbrana i politika — Pierre LONGONE

Libija pukovnika Gadafija: arapsko jedinstvo i kulturna revolucija — Pierre RONDOT

Australija, kontinent u nastajanju (I deo) — Serge VERGERIE

Kinezi u zemljama jugoistočne Azije — Eli PRONTEC

Vlada i visoko komandovanje u Francuskoj između dva svetska rata — Jean-Paul COINTET

Politika i diplomatija: Planovi za Sredozemlje — Jacques VERNANT

Privredne aktuelnosti:

Paradoksalan demografski bilans — J.-G. MÉRIGOT

Elektronika i oružane snage — Jacques CHAMPEL

Nauka i tehnika: Memorije s magnetiskim »mehurima« — Dominique ROLFO.

e) u svesci za maj 1977:

U traganju za novim međunarodnim privrednim poretkom — François FERROUX

Odbrana i bezbednost — Claude LA-CHAUX

Treba li jačati Atlantski savez? — François de ROSE

Uzana vrata za italijansku diplomatiju na Sredozemlju — Carlo MAURIZI

Australija, kontinent između dva sveta (II deo) — Jean-Pierre THOMAS

Današnji Alžir: od revolucionarne do institucionalne zakonitosti (I. deo) — Paul BALTA

Povodom »nuklearnog munjevitog rata« i pravilne upotrebe taktičkog nuklearnog oružja — Gay LEWIN

Politika i diplomatija: Karterov plan za Srednji istok — Jacques VERNANT

Privredne aktuelnosti: Nacionalni »društveni budžet« i »društveni bilans« preduzeća — J.-G. MÉRIGOT i J.-P. RENAULT

Nauka i tehnika: Dve nove koncepcije aviona — J.-C. WANNER.

f) u svesci za jun 1977:

Reforma pomorskog prava — Gay de LACHARRIERE

Bilans i perspektive francuskih luka — Paul BASTARD

Istorijska i prospektivna razmatranja o protivpodmorničkoj borbi — kapetan korvete Didier BRENOT

Propuštena prilika za razgovor između evropskih i mediteranskih zemalja? — Victor-Yves GHEBALI

Alžirska spoljna politika (2. deo) — Paul BALTA

Neki aspekti mirovne strategije na Istoku — Pierre RONDOT

Politika i diplomatija: Francuska, Zair i Afrika — Jacques VERNANT

Privredne aktuelnosti: Drugi Barov plan — J.-G. MÉRIGOT

Nauka i tehnika: Izviđački sateliti Sjedinjenih Američkih Država i Sovjetskog Saveza — Claude WACHTEL.

g) u svesci za jul 1977:

Uticaj odbrane na privredu — Robert BOULIN

Škola i osporavanje — Moris NIVEAU

Gradanski rat — Marcel MERLE

Snage za održavanje unutrašnjeg reda u Francuskoj — Lucien MANDEVILLE i drugi

Vojnici-dobrovoljci pod ugovorom u kopnenoj vojsci — François VIEILLESCAZES

Kineska odbrana posle smrti Mao Ce Tunga — René SAINT-VINCENT

Suparništvo oko gospodstva nad Persijskim zalivom — Philippe RONDOT

Politika i diplomatija: Povećanje broja država snabdevenih nuklearnim oružjem i privredni razvoj — Jacques VERNANT

Privredne aktuelnosti — Povodom sastanka na vrhu u Londonu sedam najznačajnijih kapitalističkih država — J.-G. MÉRIGOT

Nauka i tehnika: Sunčane ćelije — Robert ANGUENOT.

h) u svesci za avgust—septembar 1977:

Govor u logoru Mailly-u 18. juna 1977 — predsednik vlade Raymond BARRE

Javno mnjenje i odbrambena politika tokom poslednjeg stoleća — Raoul GI-RARDET

Javno mnjenje, Parlamenat i odbrana — Joël LE THEULE

Evolucija francuskog javnog mnjenja o odbrani u toku ispitivanja od 1972. do 1976. — Jean-Marc LECH

Beleške o javnom mnjenju i odbrani — François VIEILLESCAZES i Jean-Pierre H. THOMAS

Norveška, straža na boku severne Evrope — Bernard GUILLEREZ

Turska verna NATO-u a razočarana u Vašington — Bernard GUILLEREZ
Politika i diplomatija: Evropa i Bliski istok — Jacques VERNANT

Privredne aktuelnosti: Cena evrodolara i nacionalna nezavisnost — Pierre HAAS

Nauka i tehnika: Nove energije — Maurice MAGNIEN.

i) u svesci za oktobar 1977:

Sputnik ... pre dvadeset godina — Claude DELMAS

Aspekti sovjetske unutrašnje politike — MARIE-ALIX Paris

Taktičke i tehničke perspektive helikoptera — potpukovnik Jacques VIDAL

Španija posle izbora — Guy HERMET
Tuniska inostrana politika — Habib BOULARES

Može li Crveno more postati arapsko »jezero mira«? — Philippe RONDOT

Opšti izbori i uticaj armije u Indokini — Françoise CAYRAC BLANCHARD

Politika i diplomatija: Palestinsko pitanje i dugoročna strategija — Jacques VERNANT

Privredne aktuelnosti: Zategnuti privredni odnosi između Japana i Evrope — Cristian SAUTTER

Nauka i tehnika: Francuski hemijski postupak za obogaćivanje uranijuma — Claude FREJACQUES i drugi.

j) u svesci za novembar 1977:

Sistem mera državnih organa u ekonomskoj privrednoj zoni — Aymar ACHILLE-FOULD

Opasnosti od industrijske upotrebe nuklearne energije — André GAUVENET

Druga godina Kvebeka: rađanje jedne nacije — IDRISSE

Bonska politika prema Istoku — Henri MENUDIER

Nastanak egipatsko-libijskog sukoba i njegove perspektive — Pierre RONDOT

Vojna politika i usavršavanje vojne opreme i naoružanja — Bertrand BONAVITA, kapetan bb

Slobodno mišljenje: Reforma Ke d'Orseja — teške odluke

Politika i diplomatija: »Trougao« Vašington — Peking — Tajpeh — Jacques VERNANT

k) u svesci za decembar 1977:

Predsednik Karter i Salt II — Marie-France TOINET

Evropski komunistički pokret u jesen 1977. — MARIE-ALIX Paris

Propisi o izvozu ratnog materijala — Claude LACHAUX

Slobodno mišljenje:

— »Neutronska bomba«, odbrana Evrope i strategija »elastičnog reagovanja« — Marc GENESTE

Precizno vođeno oruđe menja karakter napada i odbrane — Ferdinand Otto MIKSCHKE

Alžirsko-američki odnosi — Nicole GRIMAUD

Afganistan: Od kraljevine do republike — Paul-Louis DORBIEU

Kuda ide Latinska Amerika? — Bernard LAFFITTE

Politika i diplomatija: Dve velike sile krajem 1977. — Jacques VERNANT

Privredne aktuelnosti: Budžet za 1978. kao izraz kontinuirane politike privrednog ozdravljenja — J. G. MERIGOT

Nauka i tehnika: Radari fazne mreže — Richard FERRIERE

Europäische Wehrkunde

Časopis za vojna pitanja, organ Udruženja za vojnu nauku SR Nemačke donosi članke:

a) u broju 10 za septembar 1977:

Oružane snage našeg vremena. Shvaćanje uloge oružanih snaga i slike eventualnog protivnika sovjetskog bloka — Hans-Christian PILSTER, rezervni general-major

Vojna struktura i prostorna odbrana — Wolfgang SCHALL, brigadni general

Sovjetski Savez i kontrola naoružanja u Evropi — dr Gerhard WETTIG
Podela Južnoafričke Republike — rešenje rasnog sukoba? — dr Heinrich SARTORIUS

Britanske pomorske snage 1977/78 — Norman L. DODD, pukovnik
Primaran značaj faktora kvantitet u borbi. O odnosu kvaliteta i kvantiteta — Wolfgang SCHÖPPE

Analiza problema u istraživačkom radu — Winno von LÖWENSTERN dipl. inž., pukovnik u penziji

O iskustvima političkog vaspitanja u Bundesveru — Heinz KLUSS i Christian SEEBODE

Pregled aktuelnosti:

Vežba jedinica KoV »Standhafte Chatten 1977«. Nabavka naoružanja i opreme. Vojni budžet 1978. Izložba naoružanja i vojne opreme »Bundesver 77« — Francuska: Rezervne jedinice. Prodaja naoružanja. Ostaje opšta vojna obaveza. Nuklearno naoružanje sa kineskog aspekta — Beleške o britanskoj odbrani — SAD: Prednost za Cruise Missile. Za isturenu odbranu. Novi ugovor o Panamskom kanalu. Povećana proizvodnja plutonijuma — SIPRI-izveštaj za 1977 (Švedski institut za mirovna istraživanja) — SSSR: Manevar »Karpatti«. Kritika NATO-manevra. Napad na Bundesver. Izgradnja flote. Ugrožavanje pomorskih puteva — Beleške sa Bliskog i Srednjeg istoka: Izrael. Arapske države — Beleške iz Afrike i Azije.

b) u broju 11 za novembar 1977:

Aspekti politike bezbednosti — Georg LEBER, ministar odbrane SR Nemačke

Polazne osnove za razgovore o strategiji — Kurt-Michael HERZOG, potpukovnik u penziji

Signal iz pustinje. Pozadina egipatsko-libijskog sukoba — Cristian KRAUSE

Humanizacija ratnog prava?. Kritički osvrt na predlog Ženevskog ugovora 1977. — Friedrich August Frhr von der HEYDTE

»Finansijsko razoružanje« — nova čarobna reč. Prilog eksperata SAD razoružanju — Lutz KÖLLNER

Javna bezbednost i red u kriznim situacijama i u slučaju odbrane — Hugo M. SCHNELL

Dinamika grupe i obuka u procesu rukovođenja ljudima — Werner BREINDL

Klauzevic juče i danas (I). Kritički osvrt — Friedrich DOEPNER

Pregled aktuelnosti:

Generalni inspektor Bundesvera o političkom vaspitanju — Francuska: Vojni budžet za 1978. Vojna politika i političke partije — Beleške o britanskoj odbrani — SAD: Karterov predlog o razoružanju. Odobrena sredstva za neutronsko naoružanje. AWACS za Izrael — Otvaranje Konferencije o evropskoj bezbednosti u Beogradu — SALT pregovori — Španija: Reforma oružanih snaga. Učešće u NATO-manevrima — NDR: Paktovi o saradnji sa Bugarskom i Čehoslovačkom. Osnovna načela discipline. Civilna odbrana i obuka. Odnos NNA prema Varšavskom ugovoru. Vojni marševi — SSSR: Dve deklaracije o razoružanju. Nuklearno naoružanje. »Antisovjetska kampanja u Bundesveru« — Rumunija: Odbrana uz angažovanje celokupnog stanovništva — NDR i Kina — Beleške sa Bliskog i Srednjeg istoka — Beleške iz Afrike — Beleške iz Azije: Japan (Vojna politika). Kina: Vojne delegacije. Filipini: Baze SAD. Nuklearni kompromis između SAD i Japana. Kina: Naoružanje. Talas čišćenja u Armiji. Posete nemačkih vojnih stručnjaka.

c) u broju 12 za decembar 1977:

Vojna situacija na kraju godine — dr Gerhard BAUMANN
Taktičko nuklearno oružje i odbrana Evrope — dr Manfred WÖRNER
Južna Afrika — evolucija »odozgo« ili revolucija »odozdo«? — Gerhard MERZYN, direktor Međunarodnog instituta za politiku i privredu
Demilitarizacija Indijskog okeana — Maharaj K. CHOPRA
Generalštab i reforma obrazovanja u svetlu društvenih nauka — Wilhelm MEYER-DETRING
Klauzevic juče i danas (II) — Friedrich DOEPNER, pukovnik u penziji.

Pregled aktuelnosti:

Aspekti zapadne bezbednosti. Vojni obveznici koji odbijaju da prime oružje — NATO pomoć za Portugaliju — Francuska: Vojna politika i Atlantski savez. Tri armijska korpusa KoV. Strategijska podmornica »Le Tonnant« — Beleške o britanskoj odbrani — Španija: Naslanjanje na NATO — Jugoslavija: Ministar odbrane SAD u Beogradu — NDR: Miroljubiva koegzistencija i časopis Vojno delo — Beleške sa Bliskog i Srednjeg istoka i iz Afrike — Beleške iz Azije: Kina (Politički vicevi). Razvoj u oblasti nuklearne energije.

Austrijski vojni časopis u broju 6 od 1977. donosi članke:

Opšta vojna obaveza i vojna popuna — Heinz MAGENHEIMER

Jesenji manevar III korpusa Bundesvera »Standhafte Chatten« — Erich EDER

O razvoju protivtenkovske odbrane — Engelbert LAGLER

Iz istorije sovjetske vojne nauke — Stepan FEDOSSEJEV, SSSR

Razvoj sovjetskih oružanih snaga od 1917. do 1977. — Michel GARDER, Francuska

Egipat i sovjetska Sredozemna eskadra — Robert G. WEINLAND, SAD

Međunarodne novosti — Franz FREISTETTER, pukovnik.

Pregled aktuelnosti:

Prilozi o odbrani zemlje: Vojna odbrana — Duhovna odbrana — RM juče, danas, sutra — OS Austrije kao privredni faktor.

Osvrt na vojne biblioteke.

Odbrambena doktrina NATO.

Taktičko nuklearno oružje.

NATO — jesenji manevri.

SSSR: Naoružanje i borbena moć.

Belgija: Manevar I belgijskog korpusa — SRN: Pravci organizacije KoV. Izložba vojne elektronike 1977 — Kina: Modernizacija OS — NDR: »Vojnotehnička propaganda« — Finska: 60 godina oružanih snaga Finske — Francuska: O bezbednosnoj i odbrambenoj politici — Grčka: Nacionalni manevri — V. Britanija: Izdaci za odbranu i vojna politika — Izrael: Iz domena naoružanja — Italija: Razvoj helikoptera za protivtenkovsku odbranu — Bliski istok: O situaciji na Crvenom moru. Naoružanje Egipta — Švajcarska: Naoružanje za protivtenkovsku odbranu. O vojnoj obavezi za žene. Peticija za jednu jaku Armiju — SSSR: Iznenadenje kao princip ratne veštine — NATO: Smena generacija u naoružanju — SAD: Ojačanje za NATO. Armija dobrovoljaca. Bombe protiv minskih polja.